

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

26.04.2019 № 8549/0/2-19/29

На № 938 від 11.04.2019

**Народному депутату України
Лопушанському А. Я.**

Про соціальне забезпечення осіб,
постраждалих внаслідок Чорнобильської
катастрофи

Шановний Андрію Ярославовичу!

Міністерство соціальної політики розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 12.04.2019, щодо виконання Указу Президента України від 05.07.2018 № 196/2018 „Про додаткові заходи з відродження територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, із соціального захисту постраждалих осіб, безпечного поводження з радіоактивними відходами”, Рішення Конституційного суду України від 17.07.2018 № 6-р/2018 у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) підпунктів 2–7, 12 та 14 пункту 4 розділу I Закону України „Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України” від 28.12.2014 № 76-VIII та підвищення розмірів компенсаційних виплат особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, і повідомляє.

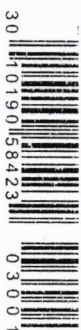
Щодо виконання Указу Президента України від 05.07.2018 № 196/2018 „Про додаткові заходи з відродження територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, із соціального захисту постраждалих осіб, безпечного поводження з радіоактивними відходами” (далі – Указ)

План організації виконання Указу було схвалено на засіданні Кабінету Міністрів України 26.07.2018 (протокол № 29).

Відповідно до цього плану Мінсоцполітики визначено:

забезпечити поліпшення соціального захисту постраждалих осіб, зокрема, в частині підвищення розмірів пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання внаслідок Чорнобильської катастрофи, для осіб з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, і пенсій у зв'язку із втратою годувальника з числа учасників ліквідації наслідків аварії на

8549/0/2-19/29 від 26.04.2019

Чорнобильській АЕС з урахуванням збільшення показника середньої заробітної плати;

передбачити фінансування видатків на виконання програм, пов'язаних із соціальним захистом осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, на рівні, необхідному для своєчасного проведення виплат.

На сьогодні Мінсоцполітики разом із заінтересованими органами виконавчої влади та інститутами громадянського суспільства опрацьовує варіанти поліпшення соціального захисту осіб з інвалідністю, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, пов'язаного з Чорнобильською катастрофою.

Відповідно до статті 54 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” від 28.02.1991 № 796-ХІІ (далі – Закон № 796) пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсії у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи можуть призначатися за бажанням громадянина із заробітку, одержаного за роботу в зоні відчуження у 1986–1990 роках, у розмірі відшкодування фактичних збитків, який визначається згідно із законодавством.

Умови, порядок призначення та мінімальні розміри пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсії у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи визначаються актами Кабінету Міністрів України з відповідних питань.

Порядком обчислення пенсій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України „Про підвищення рівня соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” від 23.11.2011 № 1210 (зі змінами), визначено механізм обчислення пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсій у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи відповідно до статей 54, 57 та 59 Закону № 796, а також розміри пенсій, меншими від яких не можуть бути пенсії по інвалідності внаслідок Чорнобильської катастрофи осіб, віднесених до категорії 1 (як учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, так і потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи).

Зокрема, учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, які є особами з інвалідністю внаслідок Чорнобильської катастрофи, встановлюється щомісячна державна адресна допомога до пенсії у відповідній сумі, якщо розмір пенсійної виплати (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім пенсії за особливі заслуги перед Україною) не досягає, зокрема, за I, II та III групами інвалідності, відповідно, 285 %, 255 % та 225 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. Ці розміри визначено на рівні мінімальних пенсій, установлених особам з інвалідністю внаслідок війни.

При цьому особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, пенсія за їхнім вибором обчислюється за нормами Закону № 796 або Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” від 09.07.2003 № 1058-IV (далі – Закон № 1058).

З підвищенням розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, проводиться перерахунок складових пенсійної виплати, які визначаються на його основі, та мінімальні розміри пенсій, в тому числі призначені за нормами Закону № 796.

Такі перерахунки проведені з 1 липня 2018 року та з 1 грудня 2018 року.

Крім того, відповідно до Закону України „Про Державний бюджет України на 2019 рік” з 1 липня 2019 року розмір прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, становитиме 1 564 грн, а з 1 грудня 2019 року – 1 638 грн, у зв'язку з чим буде проведено перерахунок пенсій з урахуванням нового розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Із прийняттям Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій” від 03.10.2017 № 2148 визначено механізм індексації пенсії шляхом їх щорічного перерахунку, починаючи з 2019 року.

Постановою Кабінету Міністрів України „Питання проведення індексації пенсій у 2019 році” від 20.02.2019 № 124 затверджено Порядок проведення перерахунку пенсій відповідно до частини другої статті 42 Закону № 1058 (далі – Порядок). Цією постановою визначено, що з 1 березня 2019 року здійснюється перерахунок пенсій згідно з Порядком із застосуванням коефіцієнта збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, та який враховується для обчислення пенсії, у розмірі 1,17.

При цьому, Порядком визначено, що, починаючи з 2019 року, пенсії, призначені відповідно до частини першої статті 54 Закону № 796, щороку перераховуватимуться у зв'язку із збільшенням показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, та який враховується для обчислення пенсії, на коефіцієнт збільшення, який визначатиметься рішенням Кабінету Міністрів України щороку.

З метою передбачення фінансування видатків на виконання програм, пов'язаних із соціальним захистом осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, на рівні, необхідному для своєчасного проведення виплат, та підвищення соціальних гарантій, Міністерство щороку надає Міністерству фінансів пропозиції щодо збільшення видатків за бюджетною програмою КПКВК 2501200 „Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (далі – КПКВК 2501200).

Законом України „Про Державний бюджет України на 2018 рік” за КПКВК 2501200 було передбачено видатки у загальному обсязі 1 919,66 млн грн, як і в 2016-му та 2017-му роках.

Законом України „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2018 рік” від 06.12.2018 № 2648-VIII було збільшено обсяг видатків за КПКВК 2501200 на суму 227,4 млн гривень.

У Законі України „Про Державний бюджет України на 2019 рік” видатки за КПКВК 2501200 передбачено в обсязі 1 980,9 млн гривень.

Мінсоцполітики разом із Мінфіном постійно опрацьовує питання щодо збільшення видатків за КПКВК 2501200. Так, листом від 13.02.2019 № 3041/0/2-19 Мінсоцполітики звернулося до Мінфіну щодо віднайдення

можливості при внесенні змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2019 рік” збільшити обсяг видатків за КПКВК 2501200 на 581,3 млн гривень.

Що стосується підвищення розмірів компенсаційних виплат особам, постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи, то пропозиції Мінсоцполітики щодо збільшення фінансування на соціальний захист цієї категорії осіб на 2019 рік враховано частково, що є вкрай недостатнім для підвищення розмірів компенсаційних виплат.

Підвищення розмірів компенсаційних виплат особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, буде можливе лише за умови суттєвого збільшення фінансування за КПКВК 2501200 з державного бюджету.

Щодо виконання Рішення Конституційного суду України від 17.07.2018 № 6-р/2018 у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) підпунктів 2–7, 12 та 14 пункту 4 розділу I Закону України „Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України” від 28.12.2014 № 76-VIII

У Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (щодо приведення його норм у відповідність до рішення Конституційного Суду України від 17.07.2018 № 6-р/2018) (реєстр. № 9016 від 08.08.2018), внесений народними депутатами України Ільюком А. О., Кулінічем О. І., Шипком А. Ф.

Прийняття законопроекту дозволить повернути пільги та компенсаційні виплати особам, постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи, які було скасовано Законом України „Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України” від 28.12.2014 № 76-VII, та водночас розширить коло осіб, яким надаватимуться ці види допомоги, передбачені законодавством, що потребуватиме додаткових видатків із Державного бюджету України.

Мінсоцполітики підтримує зазначений законопроект.

З повагою

Заступник Міністра

М. Шамбір

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

24.04.2019 № 61/0/99-19/312

На № 8549/0/2-19/29 від 26.04.2019

ДОВІДКА

У зв'язку з відрядженням Міністра соціальної політики України А. Реви (наказ Міністерства соціальної політики України від 17.04.2019 № 585 „Про відрядження Міністра соціальної політики України”) виконання обов'язків Міністра соціальної політики України з 24 до 26 квітня 2019 року включно покладено на заступника Міністра Шамбіра М. І. (наказ Міністерства соціальної політики України від 22.04.2019 № 459к „Про виконання обов'язків Міністра”) .

**Начальник Управління звернень
громадян та контролю виконання**

С. Гацанюк

МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
З ОРИГІНАЛОМ ЗВЕРНЕННЯ

Заступник начальника Управління звернень
громадян та контролю виконання — начальник
відділу звернень та прийому громадян

Л. Кірік